

ชื่อเรื่อง การดูแลเตรียมความพร้อมแก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตตำบลบัวขาวที่มีปัญหา ด้าน ร่างกาย จิตใจ และ สังคม

ผู้วิจัย นางรุ่งสุรีย์ ทองจันทร์ , นางสาวณัฐสุรางค์ วงศ์คำจันทร์ หน่วยงาน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช กุฉินารายณ์ หน่วยงานย่อย งานเวชศาสตร์ครอบครัวและการบริการปฐมภูมิ

เนื้อหา

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหรือสตรีที่ตั้งครรภ์อายุระหว่าง 13-19 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากไม่มีความรู้เรื่องเพศศึกษาและการป้องกันการตั้งครรภ์ สถิติของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช กุฉินารายณ์ พ.ศ. 2554 – 2556 พบหญิงวัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์ที่คลินิก ANC ร้อยละ 28.8 , 16.8 , 24.5 ตามลำดับ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก ร้อยละ 83.6 , 75 , 84.6 ตามลำดับ , ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 g ร้อยละ 14.2 , 6.2 , 10.2 ตามลำดับ หญิงตั้งครรภ์ที่มี Hctน้อยกว่า 33% ร้อยละ 20.4 , 12.5 , 10.2 ตามลำดับ ทารกคลอดก่อนกำหนด ร้อยละ 20.4 , 12.5 , 10.2 ตามลำดับ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ และสังคมของแม่และเด็ก ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็น เรื่อง การดูแลเตรียมความพร้อมแก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตตำบลบัวขาวที่มีปัญหา ด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคมเพื่อช่วยให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีการปรับเปลี่ยนบทบาทจาก หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นสู่การเป็นมารดาได้อย่างเหมาะสม มีความพร้อมทางร่างกาย , จิตใจ และ สังคม ต่อไป

วัตถุประสงค์ (เป้าหมาย)

- 1.เพื่อศึกษาปัญหาด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตตำบลบัวขาว
2. พัฒนาแนวทาง การดูแลเตรียมความพร้อมแก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตตำบลบัวขาว ที่มีความไม่พร้อม ด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม

วิธีดำเนินการ (กิจกรรม)

- 1.ทำการสำรวจปัญหาแบ่งกลุ่มของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับการฝากครรภ์ที่คลินิก ANC โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชกุฉินารายณ์ ตั้งแต่เดือน มกราคม 2557 ถึงเดือนมิถุนายน 2557 ว่าอยู่ในกลุ่ม ความไม่พร้อมด้านร่างกาย , ความไม่พร้อมด้านจิตใจหรือ ความไม่พร้อมด้านสังคม โดยการ สัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล in-depth interview, วิธีการสังเกตร่วม participant observation, จากแบบสอบถาม , จากข้อมูลในแฟ้มเวชระเบียน , จากโปรแกรม Hos. XP
- 2.ให้การดูแลเตรียมความพร้อมแก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตตำบลบัวขาวที่มีปัญหา ด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม โดยนำทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเรมมาประยุกต์ใช้
- 3.ติดตามเยี่ยมบ้านประเมินผลการให้การดูแลเตรียมความพร้อมแก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตตำบลบัวขาวที่มีปัญหา ด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม เป็นระยะ
4. มีการส่งต่อหญิงตั้งครรภ์ในรายที่มีปัญหาสุขภาพจิตมาก เสี่ยงต่อการทำร้ายตัวเองและทารกในครรภ์ , มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย , ซึมเศร้าระดับมาก ให้กับนักจิตวิทยา และมีการส่งต่อหญิงตั้งครรภ์ที่ด้อย

โอกาสทางสังคม เช่น พิกการ , ทุพพลภาพ , ฐานะยากจน ชาตคนดูแล ใให้กับนักสังคสมสงเคราะห์ ต่อไป (เป็นการดูแลโดยทีมสหวิชาชีพ)

ผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 8 คน สตรีตั้งครรภวัยรุนส่วนใหญ่ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 17-19 ปีคิดเป็น ร้อยละ 75 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 75 ด้านอาชีพส่วนใหญ่เป็น แม่บ้านคิดเป็นร้อยละ 62.5 ด้านจำนวนครั้งของการตั้งครรภพบว่า เป็นการตั้งครรภครั้งที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านอายุครรภที่ทราบว่ตั้งครรภพบว่า ทราบการตั้งครรภเมื่อไตรมาสที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 75 ด้าน การแท้งบุตร พบว่เคยทำแท้งคิดเป็นร้อยละ 0 ไม่เคยแท้งคิดเป็นร้อยละ 0 แท้งตามธรรมชาติคิดเป็นร้อย ละ 0 ด้านการวางแผนการตั้งครรภ พบว่ ไม่วางแผน / ไม่ตั้งใจตั้งครรภ คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านอายุ ครรภที่ไปฝากครรภครั้งแรกพบว่มาฝากครรภที่ไตรมาสที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 75 ด้านอายุครรภปัจจุบันอยู่ ในไตรมาสที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านสุขภาพขณะตั้งครรภ ส่วนใหญ่สตรีวัยรุนมีภาวะแทรกซ้อนขณะ ตั้งครรภ คิดเป็นร้อยละ 87.5

2. สตรีตั้งครรภวัยรุนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านร่างกายและจิตใจคิด เป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือพบ ปัญหาด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม คิดเป็นร้อยละ 12.5 และไม่พบปัญหาด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคมเลย คิดเป็นร้อยละ 12.5

3. สตรีตั้งครรภวัยรุนส่วนใหญ่มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือมีความเครียดในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 25 และความเครียดในระดับสูงมีค่าน้อยที่สุด คิด เป็นร้อยละ 12.5

4. หญิงตั้งครรภวัยรุนมีความต้องการการช่วยเหลือในด้านคำแนะนำการปฏิบัติตัวระหว่าง การ ตั้งครรภและหลังคลอดและ ด้านความรักและความดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ ด้านความต้องการให้บิดามารดาช่วยดูแลบุตรหลังคลอด คิดเป็นร้อยละ 50

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในงานประจำ

ครอบครัวเป็นแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีความสำคัญต่อหญิงตั้งครรภวัยรุนดังนั้นควรให้ครอบครัวเข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้บริการเพื่อเป็นแรงสนับสนุนให้หญิงตั้งครรภวัยรุนสามารถดูแลตนเองได้อย่าง เหมาะสม

บทเรียนที่ได้รับ

การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา การคุมกำเนิด และการวางแผนครอบครัว รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ทุก รูปแบบให้กับกลุ่มวัยเจริญพันธุ์เพื่อให้รู้จักเลือก และใช้วิธีคุมกำเนิดที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยลดจำนวนการมีบุตรคน แรก ขณะมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้น้อยลง เป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในทางหนึ่งด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การดูแลที่ครอบคลุม ด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม ทำให้ หญิงตั้งครรภวัยรุนมีการปรับเปลี่ยน บทบาทจาก หญิงตั้งครรภวัยรุนสู่การเป็นมารดาได้อย่างเหมาะสม